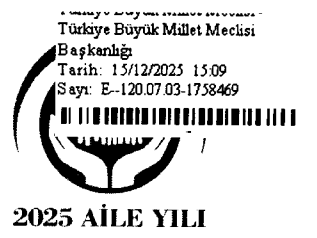

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-19031761

Konu : Soru Önergeleri (7/29276)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 7/29276
6.K.183

İlgi : 24.06.2025 tarihli ve 1650550 sayılı yazımız.

İlgi yazı ekinde alınan Bursa Milletvekili Sayın Mehmet ATMACA tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/29276 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/29276 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 62B2AEA7-177C-446B-B54F-257F57E6905B

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

Bursa Milletvekili Sayın **Mehmet ATMACA**'ya Ait 7/29276 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalar bütüncül ve koruyucu önleyici bir anlayışla devam etmektedir. Ailenin öneminin vurgulanması, aile içindeki birlik ve beraberliğin korunması, mevcut riskler karşısında ailenin topyekûn desteklenmesi, aileyi destekleyen politikaların yaygınlaştırılması amacıyla 2025 yılı Aile Yılı olarak Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından ilan edilmiştir.

Yıl boyunca ailenin korunması ve güçlendirilmesine yönelik ekonomik fayda sağlayacak, farkındalığı artıracak ve ailelerin sosyo-kültürel gelişimine katkı sağlayacak faaliyetler düzenlenmektedir. Birleşmiş Milletler Uluslararası Aile Yılı'nın 30. yıl dönümünde Uluslararası Aile Günü olan 15 Mayıs 2024'te "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu ve 2024/6 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır. Genelge ile "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)" ilan edilmiş olup anılan eylem planı, küresel riskler ve demografi, refah, sosyal politika ve hizmet, dijitalleşme ve çevre olmak üzere beş temel amaç çerçevesinde yapılandırılmıştır. Eylem Planı hazırlık sürecinde ise aile politikalarının ve aileye dair sosyal hizmetlerin ulusal ölçekte ele alındığı bir platform oluşturması bakımından önemli bir geleneğe temel teşkil eden Aile Şûralarının sekizincisi, "Türkiye Yüzyılında Ailemiz İstikbalimiz" temasıyla gerçekleştirilmiştir.

On İkinci Kalkınma Planında, "Kadın ve erkeğin evlilik bağıyla kurulan, milli ve manevi değerlerin taşıyıcısı olan ailenin her türlü zararlı eğilimden korunması, sağlıklı nesillerin yetişmesi, dinamik nüfus yapısının ve kalkınmanın istikrarlı bir biçimde sürdürülmesini teminen aile kurumunun güçlendirilmesi" temel amaç olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, aile ve evlilik kurumunun güçlendirilmesi, sağlıklı nesillerin yetişmesi, ailenin ve nesillerin her türlü zararlı akımlardan korunması ve güçlü bir nüfus yapısına sahip olunması için çalışmalar sürdürülmektedir.

Küreselleşen Dünyada Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" temalı Uluslararası Aile Forumu, ailenin korunması ve güçlendirilmesi, aileye ve çocuklara zararlı akımlarla mücadele edilmesi, güçlü bir nüfus yapısına sahip olunması amaçlarıyla; aileden sorumlu bakanlar, uluslararası kurum temsilcileri, akademisyenler ve STK üyeleri katılımıyla 22-23 Mayıs 2025 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Kapanışı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN ve Sayın Emine ERDOĞAN'ın teşrifleri ile gerçekleştirilen Uluslararası Aile Forumunda Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde 2026-2035 dönemi "Aile ve Nüfus 10 Yılı" ilan edilmiştir. Aile yılı kapsamında aileyi merkeze alan politikaların küresel düzeyde tartışıldığı Forumda 27 ülkeden bakanlar ve üst düzey politika yapımcılarla bir araya gelinerek aileye yönelik ortak değerler ve karşılaşılan tehditler ile çözüm yolları masaya yatırılmıştır.

Aile Yılı uygulamaları kapsamında 2026-2035 döneminin "Aile ve Nüfus On Yılı" olarak ilan edilmesi, ulusal ve uluslararası düzeyde iş birliğinin önemini daha da artırmıştır. Bu çerçevede 2 Aralık 2025 tarihinde Aile ve Nüfus On Yılına Doğru Uluslararası Sempozyumu, gerçekleştirilmiştir. Sempozyumda, "Ailenin Güçlendirilmesine Yönelik Politikalar" ile "Ulusal ve Uluslararası Nüfus Politikaları" başlıklı iki panel gerçekleştirilmiştir.

2025 yılında, ailenin korunması ve güçlendirilmesine yönelik çeşitli etkinlikler ve projeler hayata geçirilmektedir. Yıl boyunca gerçekleştirilecek etkinlikler ve projeler hakkında detaylı bilgiler Aile Yılı internet sitesi (aileyili.gov.tr) üzerinden takip edilebilmektedir.

Diğer taraftan Bakanlığımız hizmetlerinin tek çatı altında sunulduğu sosyal hizmet merkezleri (SHM), 2013 yılından bu yana ailelere ve fertlere yönelik koruyucu, önleyici, destekleyici, iyileştirici sosyal hizmet çalışmalarını ilgili paydaşlarla iş birliği halinde sunmaya devam etmektedir.

Aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve aile bireylerinin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmetleri yürütülmektedir. Çiftleri evlilik hayatına hazırlamak amacıyla iletişim, hukuk ve sağlık konularını içeren Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları olarak edinebilmeleri için eğitim ve iletişim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık olmak üzere 5 alandan ve 28 modülden oluşan Aile Eğitim Programı kapsamında çalışmalar devam etmektedir. Aile Danışmanlığı hizmeti, “Aile Danışmanlığı”, “Boşanma Süreci Danışmanlığı” ve “Bireysel Danışmanlık” olmak üzere 3 temel başlık altında gerçekleştirilmekte ve 81 ilde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerindeki uzman personel aracılığı ile ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu hizmet ile aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak hedeflenmektedir. Bunun yanında ekonomik yoksunluk içerisinde olan ailelerimize birçok yardım programı aracılığıyla sosyal ve ekonomik destek verilmektedir.

Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP) kapsamında ise 2017 yılından bu yana vatandaşlarımıza yönelik gerekli rehberlik ve yönlendirme çalışmalarını yürütülmektedir.

Bakanlığımızca, ilk kez aileyi merkeze alarak hazırlanmış olan “Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planında (2024-2028) “Küresel Riskler ve Demografik Dönüşüm Karşısında Ailenin Korunması” 5 temel amacımızdan biri olarak ele alınmıştır. Bu amaç altında “Dinamik nüfus yapısı ile aile ve evlilik kurumunun korunması” özel bir stratejik hedef olarak belirlenmiştir.

Bakanlığımız tarafından resmi istatistik programı kapsamında Türkiye Aile Yapısı Araştırması 2006 yılından itibaren her 5 yılda bir tekrarlanmaktadır. Evlilik birliğinin istikrarı üzerinde etkileri olan tüm faktörler bu çalışma kapsamında incelenmektedir.

Ayrıca 25.12.2024 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Bakanlığımıza bağlı olarak Aile Enstitüsü kurulmuştur.

Bakanlığımızca, aile kurumunun ve dinamik nüfus yapısının güçlendirilmesi için hali hazırdaki politikalar, hizmetler ve hukuki düzenlemeler gözden geçirilmektedir.

Aile kurumunda meydana gelen değişimlerinin temel nedenlerinin doğru tespit edilmesi ve etkili çözümler ve hizmet modelleri geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından önümüzdeki yıldan itibaren ulusal ölçekli araştırmaların yapılması planlanmaktadır. Bakanlığımızca, konuya ilişkin olarak ilgili kamu kurumları, sivil toplum örgütleri, akademi ve ilgili diğer uzmanlarla yapılacak görüşmeler, literatür okuması ve saha araştırmaları akabinde yeni tedbirlerin de hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Türkiye genelinde evlenme çağında olup hiç evlenmemiş bireylerin sayısı 19 milyon 485 bin 977'dir. Bu sayının cinsiyete göre dağılımı ise 11.026.120 erkek, 8.459.857 ise kadın şeklindedir.

Türkiye İstatistik Kurumu, evlenme ve boşanma istatistiklerine göre; 2015 yılında evlenenlerin sayısı 602 bin 982 ve kaba evlenme hızı ise binde 7,71 iken 2024 yılında evlenen çiftlerin sayısı 568 bin 395 ve bin nüfus başına düşen evlenme sayısını ifade eden kaba evlenme hızı 2024'te binde 6,65 olarak gerçekleşmiştir.

Yıllara göre evlenme sayısında yaklaşık 34.587 azalma meydana gelmiştir. Bu, son 9 yılda evlenen çift sayısında yaklaşık %5,7'lik bir azalma olduğunu göstermektedir. Kaba evlenme hızında ise binde 1,06 puanlık bir düşüşe işaret etmektedir.

Yıllara göre ortalama ilk evlenme yaşı incelendiğinde, her iki cinsiyette de bu yaş artmaktadır. Ortalama ilk evlenme yaşı, 2015 yılında erkekler için 27, kadınlar için 23,9 iken 2024 yılında ortalama ilk evlenme yaşı erkeklerde 28,3, kadınlarda ise 25,8'e yükselmiştir.

Son yıllarda evlilik yaşının farklı etkenlere bağlı olarak hem küresel ölçekte hem de ülkemizde yükselmekte olduğu bilinmektedir. Bakanlığımızca, evlenme, boşanma, aile ve nüfus yapısında meydana gelen değişimler kapsamlı olarak ele alınmakta ve buna yönelik olarak tedbirler alınmaktadır.

25 Aralık 2024 tarihinde yayımlanan 172 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında "Nüfus Politikaları Kurulu" oluşturulmuştur. Kurulun oluşturulması, aile yapısını korumaya ve evlilik ile doğurganlığı teşvik edecek politikaların hayata geçirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu kurul marifetiyle Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın başkanlığında ilgili Bakanların katılımıyla aile ve nüfus politikaları düzenli olarak en üst düzeyde ele alınmaktadır.

Ülkemizin nüfus politikaları konusundaki önceliğinin ortaya konulması ve evlenme ile çocuk sahibi olmanın desteklenmesi için, Kurul toplantısı sonrasında Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından evlenecek gençlerin desteklenmesi projesinin 81 ile yaygınlaştırılması ve doğum yardımlarında önemli artışlar getirecek düzenleme, kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesinin 81 ile Yaygınlaştırılması: Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi ile başvurusu onaylanan kişilere 2 yılı geri ödemesiz, 48 ay vadeli faizsiz 150.000 TL kredi desteği sunulmaktadır. Aynı zamanda çiftlere Bakanlığımız uzmanları tarafından evlilik öncesi ve sonrası eğitim ve/veya danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır.

- 2025 Aile Yılı itibarıyla projede yeni bir aşamaya geçilmiş ve proje ülke genelinde uygulanmaya başlamıştır.
- Ağustos 2025 tarihi itibarı ile alınacak olan başvurular için gelir kriteri, asgari ücretin 2,3 katından 2,5 katına çıkarılmıştır.
- Ödenecek tutar 18-25 yaş aralığında 250.000 TL, 26-29 yaş aralığında 200.000 TL olarak belirlenmiştir.
- 48 aylık vade içerisinde çocuk sahibi olup geri ödemelerinin ertelenmesini talep eden yararlanıcılara ait borcun kalan taksitleri her çocuk için 12 aya kadar ertelenebilecektir.
- Proje kapsamında imzalanan iş birliği protokolleriyle çeşitli özel sektör firmaları tarafından çiftlere yönelik değişen oranlarda indirimler de sunulmaktadır.

Doğum Yardımı: 2015 yılından itibaren canlı doğan her bebek için tek seferlik verilen doğum yardımının kapsamı 2025 Aile Yılında genişletilmiştir. Buna göre 1 Ocak 2025 tarihinden sonra doğan çocukları kapsayacak şekilde ailelere aşağıdaki destekler sağlanmaktadır.

- İlk çocuk için tek seferlik verilen doğum yardımı 5.000 TL'ye yükseltilmiştir.
- İkinci çocuk için her ay olacak şekilde 1.500 TL,
- Üçüncü çocuk ve sonrası için her ay 5.000 TL.